اقتصاد جهان

مخالفت و موافقت با کاهش تولید اوپک

وزیر نفت ونزوئلا گفت: اگر عرضه نفت در بازار دچار مازاد شود، اوپک ممکن است، در نشست آینده خود تولید را مجدداً کاهش دهد.

به گزارش آسوشیتدپرس، رافائل رامیرز وزیر نفت ونزوئلا افزود: ونزوئلا با افزایش تولید در اجلاس آینده مخالف است و آن را تأیید نمی‌کند.

وی در مورد توافق بین سه کشور ونزوئلا، مکزیک و عربستان سعودی قبل از برگزاری اجلاس آینده گفت: ما هیچ گونه توافقی با یکدیگر نکرده‌ایم.

اظهارات وزیر نفت ونزوئلا سه روز پس از کاهش شش درصدی قیمت نفت در پی افزایش عرضه در بازار بیان شده است.

بنا بر این گزارش، اجلاس آینده اوپک در تاریخ چهارم دسامبر (۱۳ آذر) در وین برگزار می‌شود و وزیران کشورهای عضو در مورد تغییر احتمالی تولید بحث می‌کنند.

در همین حال وزیر نفت نروژ گفت: نروژ با وجود نگرانی اوپک ازکاهش قیمت، با کاهش تولید در سال آینده مخالف است.

به گزارش رویترز، اینار استینسز افزود: نروژ بر همکاری مستمر و غیررسمی خود با کشورهای بزرگ تولیدکننده عضو اوپک تأکید می‌ورزد.

وی تأکید کرد: نروژ تولید خود را در حد ۲/۹ میلیون بشکه در روز در سال ۲۰۰۴ میلادی حفظ خواهد کرد.

وزیر نفت نروژ افزود: عوامل متعددی از جمله قیمت نفت، ذخایر فعلی و در پیش بودن فصل زمستان در نیمکره شمالی، حاکی از این است که کاهش تولید در حال حاضر ضرورتی ندارد.

آمریکایی ها ۲۵ مناقصه در عراق برگزار می کنند

دولت آمریکا از برگزاری مناقصه آزاد برای حداقل ۲۵ قرارداد جدید عراق به ارزش ۱۸/۷ میلیارد دلار خبر داد.

به گزارش منابع خبری اقتصادی، بیش از یکهزار پیشنهاددهنده باحضور در کنفرانس پنتاگون، درخصوص قراردادهای سودآور در عراق که تعمیر شبکه‌های توزیع برق تا احداث ایستگاه‌های پلیس و زندان را شامل می‌شود، اطلاعات لازم را به‌دست آوردند.

دیوید ناش، مدیر دفتر مدیریت برنامه در عراق ضمن رعایت شفافیت درخصوص این قراردادها، اعلام کرد که پیشنهادها در پنجم دسامبر اعلام خواهند شد و میزان کمک ها نیز تا سوم فوریه سال آینده اعلام می‌شود. این مناقصه ها تنها به شرکت های آن دسته از کشورها تعلق می گیرد که به آمریکا در فروپاشی حکومت صدام کمک کردند.

مرحله تازه جنگ تجاری چین و آمریکا

جنگ تجاری آمریکا و چین با وضع تعرفه از سوی آمریکا بر واردات تلویزیون از چین وارد مرحله جدیدی شد.

به گزارش فرانس پرس، چین هشدار داد وضع تعرفه از سوی آمریکا بر واردات از این کشور می‌تواند منجر به تخریب روابط دوجانبه دو کشور شود.

بنابراین گزارش لیوجیانچائو سخنگوی وزارت خارجه چین در پی وضع تعرفه بر واردات تلویزیون رنگی از چین گفت: تحریم مشکلی را حل نمی کند بلکه در مقابل،سبب تخریب روابط دوجانبه می‌شود.

وی افزود: تنها راه حل این مشکل مذاکره و گفت‌وگو است.

بر اساس این گزارش، درحالی که روابط آمریکا - چین به نزدیکترین حد خود در طول سالیان اخیر رسیده‌است افزایش قدرت تجاری چین سبب ناخرسندی صنعتگران آمریکایی که احساس می کنند در مقابل واردات ارزان چینی دچار زیان شده‌اند، شده است.

این گزارش حاکی‌است، در پاسخ به رایزنی‌های گروههای تجاری، دولت آمریکا ، روز دوشنبه اقدام به وضع تعرفه وارداتی ۲۸ تا ۴۶ درصدی بر واردات تلویزیون رنگی از چین کرد.

این گزارش می‌افزاید: تصمیم آمریکا برای وضع تعرفه بر واردات تلویزیون از چین دومین مورد در نوع خود پس از تصمیم هفته قبل دولت بوش برای وضع سهمیه‌های وارداتی بر واردات پارچه از چین است.

صادرات نفت عراق به اردن از سرگرفته شد

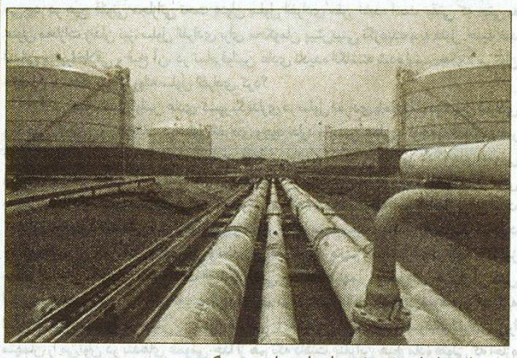

عراق صادرات نفت خود را به اردن از سر می گیرد.

به گزارش سایت خبری Bdfm یک میلیون بشکه نفت خام عراق از طریق کشتی، ۱۵ نوامبر جاری وارد بندر عقبه اردن در دریای سرخ شد که اولین صادرات نفت عراق به اردن بعداز حمله آمریکا به شمار می‌آید.

برپایه این گزارش، به‌دنبال توافق صورت گرفته میان کشور عراق و اردن در ۲۸ اکتبر گذشته، ۲/۶ میلیون بشکه نفت عراق به قیمت ۷۰ میلیون دلار تا پایان سال جاری دراختیار کشور اردن قرار می گیرد.

قبل از جنگ اخیر عراق، کشور اردن تمام نفت موردنیاز خود را به میزان ۵/۵ میلیون تن در سال از کشور عراق و از طریق حمل زمینی وارد می کرد که ۵۰ درصد قیمت آن رایگان و ۵۰ درصد دیگر به‌صورت توافقی پرداخت می‌شد.

معاون اقتصادی وزیر امورخارجه ایران:

ایران ۶۰ درصد هزینه انتقال گاز به هند را می پردازد

معاون اقتصادی وزیر امور خارجه ایران گفت: ایران حاضر است ۶۰ درصد انتقال گاز به هند از طریق پاکستان را بپردازد. به گزارش داو جونز، محمدحسین عادلی در یک همایش اقتصادی در دهلی‌نو افزود: ایران می‌تواند گاز هند را با هزینه کم به مدت طولانی ضمانت کند و نسبت به امنیت و تداوم انتقال گاز به این کشور را نیز اطمینان می‌دهد.

وی تأکید کرد: اجرای این پروژه می‌تواند سالانه ۳۰۰ میلیون دلار برای هند صرفه‌جویی در بخش انرژی در پی داشته باشد. بنابراین گزارش، تقاضای هند برای گاز تا سال ۲۰۲۰ به ۳۲۵ میلیون متر مکعب در روزخواهد رسید. این در حالی است که رقم فعلی یکصد میلیون متر مکعب در روز است. در ادامه این گزارش آمده‌است: هزینه انتقال گاز ایران به هند از طریق پاکستان ۳ میلیارد دلار برآورد شده است.

ایران نخستین واردکننده صادرات مجدد دوبی

ایران درمیان دهها کشور مختلف که دوبی درسال گذشته با آنها رابطه تجاری داشته نخستین واردکننده صادرات مجدد این امارت بود. گزارش وزارت برنامه‌ریزی امارات حاکی است: واردات ایران از دوبی درسال گذشته میلادی حدود ۷/۳۹ میلیارد درهم بود (۲/۰۱ میلیارد دلار) که این رقم حدود یک چهارم از صادرات مجدد دوبی درزمان یاد شده را با رقم ۲۹/۶۱ میلیارد درهم (۸/۰۶ میلیارد دلار) تشکیل می‌داد. دراین گزارش آمده است : آمار نشان می‌دهد که بازارهای قدیمی طرف معامله امارت دوبی مانند ایران، پاکستان، هند، عربستان و دیگر کشورهای منطقه تاحد زیادی به بازار دوبی به دلیل فعالیت‌های تجاری گسترده دراین امارت وابسته است. براین اساس کشورهای هند، عراق، عربستان و کویت به ترتیب رتبه‌های دوم تا پنجم واردکننده کالا از امارت دوبی درسال گذشته میلادی را تشکیل دادند.

چین، ژاپن و کشورهای غربی نیز به ترتیب بالاترین کشورهای صادرکننده کالا در زمان مذکور به امارت دوبی بودند.

شاخص های کلان پیشنهادی سازمان مدیریت و برنامه ریزی در برنامه چهارم توسعه اعلام شد

رشد ۸ درصدی، تورم ۱۰ درصدی و دلار ۸۳۰ تومانی

گروه اقتصادی: اهداف کمی لایحه برنامه چهارم توسعه از سوی سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور اعلام شد.

براساس لایحه پیشنهادی برنامه چهارم توسعه (۸۸-۱۳۸۳) مقرر شده تا تولید ناخالص داخلی کشور با رشد متوسط سالانه معادل ۸ درصد از ۹۲۲ هزار و ۴۳۳میلیارد ریال در سال ۸۱ به ۱۴۹۳۱۲۷میلیارد ریال در سال ۸۸ برسد.

بنا بر این گزارش، تولید ناخالص داخلی سرانه با رشد متوسط سالانه ۶/۵درصدی از ۱۵ هزار به ۲۰۶هزار میلیارد ریال، تولید بخش کشاورزی با رشد متوسط سالانه ۵/۵ درصدی از ۱۱۹ به ۱۵۶هزار میلیارد ریال، تولید بخش نفت با رشد سالانه ۳/۱ درصدی از ۲۲۵ هزار به ۲۶۳ هزار میلیارد ریال، تولید بخش صنایع و معادن با رشد سالانه ۱۳/۶درصد از ۲۰۰ هزار به ۳۸۰هزار میلیارد ریال، تولید بخش خدمات با رشد سالانه ۸ درصدی از ۴۷۱ هزار به ۶۹۳ هزارمیلیارد ریال و سرمایه‌گذاری نیز با رشد متوسط سالانه معادل ۱۰ درصد از ۲۹۵ هزار به ۴۷۷ هزار میلیارد ریال تا سال ۱۳۸۸ افزایش پیدا خواهد کرد.

اهداف برنامه چهارم در بخش جمعیت و نیروی انسانی

در بخش سیاستهای جمعیتی برنامه چهارم پیش‌بینی شده، جمعیت کشور با رشد ۱/۴درصدی از ۶۷میلیون نفر در سال ۸۳ به بیش از ۷۲میلیون نفر در سال ۸۸افزایش پیدا کند.

بنابراین گزارش، طبق پیش بینی های صورت گرفته در لایحه فوق، عرضه نیروی کار کشور با رشد متوسط سالانه ۳/۵ درصدی از ۲۰ میلیون و ۱۷۳ هزار نفر به ۳۱میلیون و ۲۰۴ هزار نفر، تقاضای نیروی کار با رشد متوسط سالانه ۴ درصد از ۱۷میلیون و ۵۹۱ هزار نفر به ۲۹میلیون و ۱۹ هزار نفر، جمعیت بیکار کشور با رشد (۲-) درصد از ۲میلیون و ۷۰هزار نفر به ۲میلیون و ۵۵۰ هزار نفر و نرخ بیکاری نیز از ۱۲درصد در سال ۸۳ به ۱۰درصد در سال ۸۸ کاهش پیدا کند.

اهداف بخش صادرات و واردات

در لایحه برنامه چهارم پیش‌بینی شده تا صادرات کالاهای کشور با رشد متوسط سالانه معادل ۹/۷درصد از ۲۷میلیارد و ۶۴۵میلیون دلار به ۴۳میلیارد و ۸۶۸ میلیون دلار، صادرات کالاهای غیرنفتی با رشد متوسط سالانه ۱۴/۷درصد از ۶میلیارد و ۵۸۵میلیون دلار به ۱۳میلیارد و ۶۴ میلیون دلار، صادرات صنعتی با رشد ۱۹/۶درصد از ۳میلیارد و ۲۰۶میلیون دلار به ۸میلیارد و ۷۳۷ میلیون دلار افزایش پیدا کند.

همچنین طبق سیاستگذاری‌های صورت گرفته پیش‌بینی شده است، واردات کشور با رشد ۹/۷درصدی از ۲۷میلیارد و ۶۴۵میلیون دلار به ۴۳میلیارد و ۸۶۸میلیون دلار در سالهای (۸۸-۱۳۸۳) افزایش پیدا کند.

براساس پیش‌بینی‌های صورت گرفته در برنامه چهارم، سرمایه‌گذاری خارجی با ۴۰درصد رشد متوسط سالانه از ۶۸۵میلیون دلار در سال ۸۳به بیش از ۲میلیارد و ۷۳۲میلیون دلار در سال ۸۸ افزایش پیدا خواهد کرد.

نقدینگی و تورم در برنامه چهارم

با توجه به موارد پیش‌بینی شده در این برنامه، نقدینگی کشور با رشد متوسط سالانه ۲۰درصدی از ۶۱۶هزار و ۲۶۵میلیارد ریال به ۱۵۳۳۴۶۵میلیارد ریال افزایش پیدا خواهد کرد.

همچنین نرخ تورم سالانه در برنامه چهارم ۱۰درصد پیش‌بینی شده است.

فروض اساسی در برنامه چهارم

با توجه به لایحه پیشنهادی دولت برای برنامه چهارم، فروض اساسی همچون افزایش بهره‌وری نیروی کار، بهره‌وری سرمایه و بهره‌وری کل عوامل تولید با رشد متوسط سالانه به ترتیب ۳/۸، ۲/۳و۳درصد ،افزایش سهم بهره وری کل عوامل تولید در رشد تولید ناخالص داخلی به ۳۷/۳درصد، افزایش نسبت سرمایه‌گذاری به تولید از ۲۷ درصد به ۳۲درصد، افزایش نسبت صادرات غیرنفتی به تولید ناخالص داخلی از ۵/۲درصد به ۷ درصد و افزایش نسبت سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی به تولید ناخالص داخلی از ۶دهم درصد به ۲درصد مدنظر قرار گرفته است.

نرخ تورم و نرخ ارز در برنامه چهارم

با توجه به پیش‌بینی‌های صورت گرفته در لایحه برنامه چهارم، نرخ دلار طی سالهای برنامه (۱۳۸۸- ۱۳۸۳) در حد ۸۳۰ریال مدنظر قرار گرفته است.

همچنین نرخ تورم با کاهش ۶/۹درصدی از ۱۶درصد کنونی به متوسط سالانه ۱۰درصد تقلیل پیدا خواهد کرد.

تقلیل حدود ۵۰درصد کارکنان دولت

براساس لایحه پیشنهادی دولت برای برنامه چهارم توسعه، تعداد کارکنان کشوری، لشکری رسمی، پیمانی، قراردادی و کارگران از ۲میلیون و ۲۱ هزار و ۸۲۰نفر در سال ۸۴ به ۱میلیون و ۹۱۶هزار و ۱۱۴ نفر در سال ۸۸ تقلیل پیدا خواهد کرد. همچنین در این لایحه میزان جذب نیروی انسانی ازسال ۱۳۸۴ تا ۱۳۸۸ در مجموع ۶۵ هزار و ۶۲۰ نفر و به ترتیب ۱۳۴۸۰، ۱۳۳۰۰، ۱۳۱۲۰، ۱۲۹۵۰ و ۱۲۷۷۰ نفر طی سالهای برنامه چهارم پیش‌بینی شده است.

تعهدات خارجی ایران به ۳۰ میلیارد دلار رسید

گروه اقتصادی: در بخش دیگری از این گزارش کل بدهی‌ها و تعهدات خارجی (قطعی و احتمالی) ایران تا پایان خرداد ماه سال جاری ۲۹/۴ میلیارد دلار اعلام شده است.

به گزارش سینا، این میزان تعهدات شامل تعهدات احتمالی از جمله اعتبارات اسنادی گشایش یافته که کالای آن هنوز حمل نشده و همچنین شامل بهره‌های آینده آن نیست. این گزارش در بخش بدهی‌های قطعی بالفعل می‌افزاید: تا سه ماه اول سال جاری بدهی‌های قطعی ایران به سطح ۹ میلیارد و ۱۵۸ میلیون دلار رسیده است که نسبت به ابتدای سال جاری ازتغییرات محسوسی برخوردار نیست. از کل بدهی‌های ۹ میلیارد و ۱۵۸ میلیون دلاری ایران، چیزی معادل ۷ میلیارد و ۳۸۹ میلیون دلار بدهی میان مدت و بلند مدت و یک میلیارد و ۷۶۹ میلیون دلار نیز بدهی‌های کوتاه مدت است.

بدهی قطعی ایران تا پایان سال ۱۳۸۱ (ابتدای سال ۱۳۸۲) معادل ۹ میلیارد و ۲۵۰ میلیون دلار بود.

این گزارش می‌افزاید: چنانچه ایران در سال جاری ۲ میلیارد و ۸۶۱ میلیون دلار از بدهی‌های سر رسید شده خود را بپردازد، در سال آینده باید ۲ میلیارد و ۹۰ میلیون دلار، در سال ۱۳۸۴ (سال اول برنامه چهارم توسعه) باید ۹۷۰ میلیون دلار،در سال ۱۳۸۵ باید معادل ۵۲۲ میلیون دلار و در سال ۱۳۸۶ به بعد هم باید معادل ۲ میلیارد و ۷۱۵ میلیون دلار از بدهی‌های خود بازپرداخت کند.

بدهی دولت به بانک‌ها

در بخش دیگری از این گزارش، که تازه‌ترین گزارش بانک مرکزی از وضعیت متغیرهای پولی و اعتباری کشور است، اعلام شده‌است:

بدهی دولت به بانک مرکزی و سایر بانک‌ها در سه ماه‌اول سال جاری به ترتیب ۶/۴ و ۲۵/۴ درصد افزایش یافته و به سطح ۱۱۶ هزار و ۷۱۶ میلیارد ریال و ۲۱ هزار و ۷۱۴ ریال رسیده است.

گزارش سینا، از تازه‌ترین گزارش آماری اداره بررسی‌های اقتصادی بانک مرکزی تحت عنوان «نماگرهای اقتصادی» تحولات سه ماه اول جاری حاکی است: در حالی که طی این مدت تعهدات دولت به بانک‌های تخصصی و تجاری به سطح ۱۷ هزار و ۸۹۲ میلیارد ریال رسیده است همچنین بدهی شرکت‌ها و مؤسسات بانک مرکزی روند صعودی داشته است اما بدهی شرکت‌ها و مؤسسات دولتی به بانک مرکزی با ۱۰/۳ درصد کاهش به سطح ۵۸ هزار و ۱۵۳ میلیارد ریال رسیده است.

وضعیت نقدینگی

این گزارش درباره وضعیت رشد بدهی‌های بخش غیردولتی به بانک‌ها می‌افزاید: در سه ماه اول سال جاری بدهی بخش غیردولتی به کل بانک‌های تخصصی و تجاری از رشد۴/۳درصدی برخوردار بوده و به رقم ۳۴۱ هزار و ۱۳۴ میلیارد ریال رسیده است.

این گزارش در بخش وضعیت متغیرهای پولی و اعتباری اضافه می‌کند که رشد نقدینگی در کشور در سه ماه اول سال جاری همچنان از روند صعودی برخوردار بوده و با ۲/۳ درصد رشد نسبت به ابتدای سال به سطح ۴۲۷ هزار و ۷۸ میلیارد ریال رسیده است. حجم نقدینگی در ابتدای سال جاری ۴۱۷ هزار و ۵۲۴ میلیارد ریال بوده است. این گزارش درباره تغییرات حجم پول اشاره می‌کند که حجم پول در اقتصاد ایران (اسکناس و مسکوکات در دست اشخاص و سپرده‌های دیداری) در سه ماه نخست سال جاری با ۵/۳ درصد رشد منفی به سطح ۱۷۳ هزار و ۴۱ میلیارد ریال رسیده است.

این رقم در ابتدای سال جاری ۱۸۲ هزار و ۶۵۲ میلیارد ریال بوده است.

افزون بر این، حجم اسکناس و مسکوکات در دست اشخاص در سه ماه نخست سال جاری نسبت به ابتدای سال با ۹/۱۷ درصد رشد منفی به سطح ۲۸ هزار و ۵۴۶ میلیارد ریال رسیده است. همچنین حجم سپرده‌های دیداری نیز با ۲/۳ درصد کاهش (در سه ماه اول نسبت ابتدای سال ۱۳۸۲) به سطح ۱۴۴ هزار و ۴۹۴ میلیارد ریال رسیده است. آمار مزبور نشان می‌دهد که حجم سپرده‌های غیردیداری (شبه پول) در سه ماه اول سال جاری با ۸/۲ درصد رشد به سطح ۲۵۴ هزار و ۴۶ میلیارد ریال رسیده است.

گزارش آماری بانک مرکزی حاکی است: کل سپرده‌های بخش غیردولتی در سه ماه اول سال جاری معادل ۴/۱درصد افزایش داشته و به سطح ۳۹۸ هزار و ۵۴۱ میلیارد ریال رسیده‌است. به تعبیر دیگر در سه ماه‌اول سال جاری نسبت کل سپرده‌های بخش غیردولتی از کل حجم نقدینگی در اقتصاد ایران معادل ۹۱ درصد بوده است.

گزارش مزبور از تغییرات سایر متغیرهای پولی و اعتباری بیان کننده این است که حجم اسکناس و مسکوکات منتشرشده در سه ماه اول سال جاری ۳۷ هزار و ۵۱۷ میلیارد ریال بوده که نسبت به ابتدای سال جاری از تغییرات چندانی برخوردار نیست. اما آمار دیگری که اندکی شگفت‌انگیز است، مربوط به رشد اسکناس و مسکوک نزد بانک‌ها است. در سه ماه نخست سال جاری بانک‌ها ۶ هزار و ۱۲۱ میلیارد ریال از کل حجم پول جاری (اسکناس و مسکوکات) را تجهیز کرده‌اند که از رشد ۱۵۵/۵ درصدی برخوردار است. سپرده‌های قانونی و دیداری نزد بانک مرکزی نیز در مدت مورد اشاره به ترتیب از رشد مثبت ۴/۱درصد و رشد منفی ۴۵ درصدی برخوردار بوده‌است. این گزارش در این باره تصریح می‌کند که سپرده قانونی نزد بانک مرکزی به سطح ۶۵ هزار و ۱۲۲ میلیارد ریال و سپرده‌های دیداری به سطح ۱۰ هزار و ۹۴۲ میلیارد ریال رسیده است.

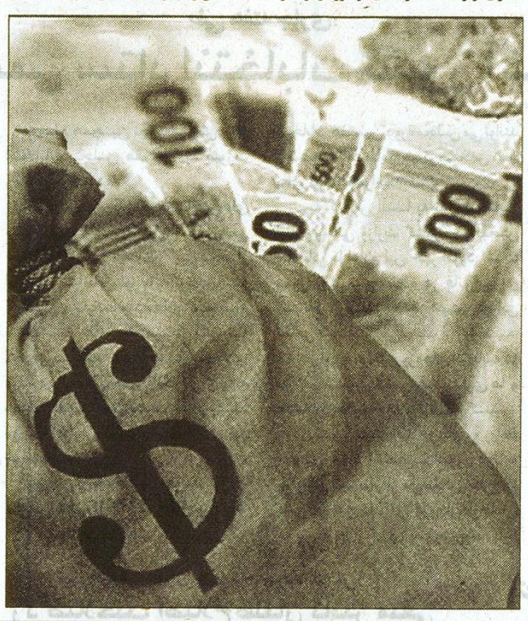

رشد نسبی در بورس تهران

گروه اقتصادی: شاخص‌های بورس تهران در پایان روزهای کاری هفته گذشته با رشد نسبی همراه بودند.

براساس گزارش‌های سازمان بورس اوراق بهادار تهران، ارزش کل مبادلات سهام و حق تقدم در هفته گذشته با رشد ۵۲/۲۹ درصدی نسبت به هفته قبل از آن به یکهزار و ۸۲ میلیارد و ۸۱۳ میلیون و ۴۳۶ هزار و ۸۵۸ ریال رسید. در این هفته، تعداد سهام و حق تقدم مبادله شده در بورس تهران با ۴۱/۹۷ درصد کاهش همراه‌بود و به‌این ترتیب به ۱۵۵ میلیون و ۲۹۵ هزار و ۲۵۰ سهم و حق تقدم رسید.

تعداد خریداران در بورس تهران نیز طی ۴ روز فعالیت کاری در هفته قبل، با افزایش ۱/۹۲ درصدی به ۱۴ هزار و ۵۱۱ نفر رسیدند.

عمده رشد و افزایش در ارزش کل مبادلات، تعداد سهام، تعداد خریداران و تعداد دفعات مبادله مربوط به تالار اصلی بورس تهران بود و تالار فرعی با کاهش در این شاخص‌ها همراه بود. هفته گذشته شاخص کل بورس با رشد ۷۲/۵۴ واحدی به عدد ۹ هزار و ۷۴۳ رسید، شاخص مالی نیز باافزایش ۳۱۹/۲۷ واحدی به عدد ۱۸ هزار و ۳۸۲ بالغ شد. دیگر شاخصی که با رشد ۴۲/۸۶ واحدی به عدد ۸ هزار و ۷۹۷ واحد رسید، مربوط به شاخص صنعت بود. شاخص بازده نقدی نیز باافزایش جزیی به میزان ۰/۵۹ واحد به ۳ هزار و ۸۹۴ واحد رسید. براین اساس سازمان‌های دولتی طی مبادلات هفته گذشته بورس اوراق بهادار، بیش از ۴۲/۳ میلیون سهم را به بخش خصوصی واگذار کردند. براساس گزارش سازمان بورس اوراق بهادار، این تعداد سهم دولتی، ارزشی معادل ۳۹۵ میلیارد و ۳۸۹ میلیون و ۳۸۰ هزار و ۱۹۴ ریال داشت.

در جریان این مبادلات سازمان خصوصی‌سازی به وکالت از سوی شرکت ملی صنایع پتروشیمی تعداد ۹۶ هزار و ۷۸۰ سهم از سهام پتروشیمی اصفهان و ۳۴۹ هزار و ۸۹۸ سهم از سهام پتروشیمی اراک را به بخش خصوصی انتقال داد.

سازمان گسترش و نوسازی صنایع ایران نیز در جریان این مبادلات، وکالت واگذاری یک میلیون سهم از سهام تراکتورسازی ایران، ۷۵ هزار سهم از سهام ماشین آلات صنعتی تراکتورسازی ایران، یک میلیون و ۹۷۸ هزار و ۷۵۰ سهم از سهام پارس خودرو و تعداد ۳۸ میلیون و ۸۷۲ هزار و ۹۸۰ سهم از سهام صنایع آذرآب را برای واگذاری به‌بخش خصوصی به سازمان خصوصی‌سازی ارائه داد.

یادداشت

دکتر وحید محمودی *

سرمایه گذاری: واقعیت ها و الزامات

جهانی‌شدن مجموعه‌ای از فرآیندهای پیچیده است که به موجب آنها دولت‌های ملی به نحو فزاینده‌ای به یکدیگر مرتبط و وابسته می‌شوند. در جهت افزایش احتمال موفقیت در فرآیند جهانی‌شدن و دسترسی به مزایای بیشتر در این فرآیند، توان و قابلیت‌های جذب سرمایه و سرمایه‌گذاری از جمله مهمترین مؤلفه‌هایی است که باید مورد توجه خاص قرار گیرد. باید به‌این اصل بدیهی اقتصادی توجه داشت که سرمایه‌گذاری یکی از کلیدهای ایجاد تغییر در وضع موجود اقتصاد ایران و بهبودبخشیدن به آن است. سرمایه‌گذاران این توانایی را دارند که نسبت به نگه‌داشتن سرمایه در داخل کشور یا بردن آن به جایی که میزبان بهتری برای سرمایه است تصمیم بگیرند. امروزه کشورها در رقابت شدید با یکدیگر در جهت جذب سرمایه‌ها و خلاقیت‌ها، مدیریت‌ها و مهارت‌هایی هستند که آنها با خود به همراه می‌آورند.

در این عرصه یکی از مهمترین پیش‌شرط‌های سرمایه‌گذاری وجود مجموعه‌ای شفاف از قواعد بازی است. قواعدی که دربردارنده قیودی برای محدودکردن دخالت دولت در تصمیم‌گیری‌های بخش خصوصی و همچنین لازم‌الاجرا برای تمام طرف‌های درگیر در امر سرمایه‌گذاری اعم از داخلی و یا خارجی است.

عده بسیاری بر این باورند که جذب منابع مالی از طریق منابع داخلی و خارجی توسط دولت برای سرمایه‌گذاری در امور زیربنایی و تولیدی می‌تواند باعث رشد و شکوفایی اقتصادی شود. در حالی که تجربه بسیاری از کشورها نشان می‌دهد که با وجود صرف منابع مالی زیاد توسط دولت‌ها، در این زمینه توفیق اندکی حاصل شده است و مدیریت دولتی و مسائل کلان اقتصادی و مسأله بدهی‌های دولت جهت تأمین منابع مالی باعث می‌شوند که دولت‌ها نتوانند از سرمایه‌گذاری‌های انجام شده نگهداری کنند و همچنین سرمایه‌گذاری جدید نیز انجام نمی‌گیرد. لذا بدیهی است که ترغیب بخش خصوصی به سرمایه‌گذاری در امور زیربنایی و تولیدی یکی از لازمه‌های تداوم رشد و توسعه اقتصادی به شمار می‌آید.

دولت‌ها فقط از طریق از بین‌بردن فرصت‌های کاذب است که می‌توانند بخش خصوصی را برای فعالیت‌های اقتصادی واقعی جذب کنند. لذا تنظیم قوانین در جهت محدودکردن اقتصاد زیرزمینی یکی از مهمترین ابزارهای جذب سرمایه‌گذاری بخش خصوصی است. وجود نهادهایی که بتوانند اعتماد به قوانین را به‌بخش خصوصی بازگردانند و جلوگیری از حضور دولت در عرصه‌هایی که بخش خصوصی توانایی انجام کار دارد ضروری است. در این زمینه فراهم کردن زمینه‌های قانونی حمایت از مالکیت معنوی جهت ایجاد رقابت و نوآوری در تولید کالاها و خدمات نیز قابل اشاره می‌باشد تا بتواند حاشیه امنی برای سرمایه‌گذاران به وجود آورد.

سرمایه گذار در بستر حکومت مردمسالار بیشتر احساس امنیت می کند

سرمایه‌گذار در بستر حکومت مردمسالار بیشتر احساس امنیت می‌کند. دولت‌ها باید خود را نمایندگان مردم به حساب آورند نه فرمانروایان آنها. در این فضا است که تعاملی بین دولت و بخش خصوصی در جهت انجام سرمایه‌گذاری‌ها به وجود می‌آید و سرمایه گذاران به دنبال تشخیص نیازهای گروه‌های مختلف جامعه سرمایه‌گذاری‌های متناسب را در جامعه انجام می‌دهند. چنانچه دیوانسالاری و مقررات دست و پاگیر پیش روی بخش خصوصی حذف شود، این بخش می‌تواند علاوه‌بر اشتغال‌زایی، توسعه‌اقتصادی ملی را نیز سرعت بخشد و این امر نیاز به اراده واحد سیاسی دارد.

باید به تغییر باورها نیز همت گماشت. اوایل انقلاب اینگونه مطرح می‌شد که توسعه بخش خصوصی خلاف عدالت اجتماعی است. در صورتی که کاملاً برعکس است و توسعه بخش خصوصی باعث افزایش مشارکت مردم در اقتصاد و افزایش درآمد گروه‌های مختلف خواهد شد و اشتغال‌زایی را به دنبال خواهد داشت. مطالعات اقتصادی نشان می‌دهند که رابطه معکوسی بین رشد سرمایه‌گذاری بخش خصوصی و رشد فقر در کشورهای جهان سوم وجود دارد. لذا یکی از راه‌های کاهش فقر را می‌توان ایجاد زمینه‌های مشارکت بخش خصوصی در سرمایه‌گذاری عنوان کرد.

لازمه مشارکت مردم در عرصه اقتصادی-اجتماعی این است که دولتمردان آنها را باور کنند و آنها نیز دولتمردان را. سرمایه‌گذاری هم بعدی از ابعاد مشارکت مردم است. ما باید مفهوم مشارکت را همه‌جانبه ببینیم و صرفاً به بعد سیاسی آن توجه نداشته باشیم و به جد سازوکارهای لازم را برای مشارکت هر چه بیشتر مردم در کیک تولید ناخالص ملی در برنامه‌های توسعه هدف‌گذاری کنیم. البته بدیهی است مشارکت سیاسی و اقتصادی لازم و ملزوم همدیگر هستند.

از ویژگی‌های مهم کشورهای در حال توسعه کمبود منابع برای سرمایه‌گذاری و جبران عقب‌ماندگی‌ها است. لذا دستیابی به هدف‌های توسعه اقتصادی و اجتماعی در هر کشوری مستلزم تأمین منابع برای سرمایه‌گذاری در توسعه است. امروزه دیگر صاحبان صنایع تنها به شرایط داخلی فکر نمی‌کنند و آنها به آن سوی مرزها هم نظر دارند. لذا دولت‌ها باید جهانی فکر کنند و بومی عمل کنند. چون جذب سرمایه‌های خارجی تابع عوامل متعدد اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و حقوقی است. عملکرد کشورهای مختلف جهان در بهره‌گیری از منابع مالی خارجی اعم از استفاده از وام و سرمایه‌گذاری مستقیم و غیرمستقیم بسیار متفاوت بوده و کاربرد بهینه منابع مالی خاص خارجی نیز همانند استفاده مطلوب از منابع و امکانات داخلی به الزامات تعیین کننده‌ای چون امنیت قضایی و اقتصادی، برآورد درست از منابع، ظرفیت‌ها، قابلیت‌ها و توانایی‌های لازم برای رشد و توسعه اقتصادی و اجتماعی، قدرت آینده‌نگری، مدیریت توانا و لایق در درک فرازونشیب‌های اقتصادی جهانی و سازگاری با محیط بین‌المللی بستگی دارد.

البته موضوع جذب سرمایه از کشورهای خارجی مدت‌هاست که مورد قبول اقتصاددانان و مسؤولان کشور، حداقل به لحاظ نظری، قرار گرفته است. موافقان سرمایه‌گذاری خارجی تأکید بر پر کردن فاصله‌ها دارند و سرمایه‌گذاری خارجی را راهی برای از میان برداشتن تفاوت میان مقادیر موجود و مقادیر لازم برای رسیدن به هدف‌ها و نیازهای توسعه ملی می‌دانند.

لازم به تأکید مجدد است که سرمایه‌گذاری نیاز به امنیت دارد. اقتصاددانان سرمایه را به «جیوه» تشبیه می‌کنند که لغزان است و با کوچکترین اشاره‌ای جابه‌جا می‌شود. برخی دیگر معتقدند که سرمایه زودتر از «جان آدم» از معرکه می‌گریزد و به عبارت دیگر صاحبان اندوخته و سرمایه به محض مشاهده و احساس خطر قبل از اینکه به فکر نجات جان خود باشند، ابتدا سرمایه را از خطر نجات می‌دهند تا امنیت را برای خود در جایی دیگر تأمین کنند. بنابراین قبل از هر چیز باید باور و ذهنیت منفی نسبت به سرمایه‌گذاری خارجی و سرمایه خارجی که همواره القاکننده یک احساس منفی است را از بین برد و باید این باور ایجاد شود که ما هستیم که به سرمایه‌های خارجی نیاز داریم، به عبارتی تصمیم بر جذب سرمایه‌های خارجی مبتنی بر نیاز کشور و بر منافع ملی استوار است.

* عضو هیأت علمی دانشگاه تهران

در مهرماه امسال

نرخ تورم به ۱۶/۶ درصد رسید

گروه اقتصادی: نرخ تورم در مهرماه به سطح ۱۶/۶ درصد رسید. سطح قیمت کالاها و خدمات مصرفی در مناطق شهری ایران نیز در مهرماه سال جاری نسبت به ماه مشابه سال قبل از ۱۵/۷ درصد رشد برخوردار است.

به گزارش اداره آمار اقتصادی بانک مرکزی، شاخص کل بهای کالاها و خدمات مصرفی در مناطق شهری ایران در دوازده ماه منتهی به سه ماه سوم امسال (نسبت به دوازده ماه منتهی به سه ماه سوم سال ۱۳۸۱) معادل ۱۶/۶ درصد رشد داشته است.

برپایه این گزارش، سطح قیمت کالاها و خدمات مصرفی در مناطق شهری ایران در مهرماه سال جاری نسبت به مهرماه سال قبل از ۱۵/۷ درصد رشد برخوردار است. افزون بر این، بهای کالا و خدمات مصرفی در هفت ماه نخست سال جاری نسبت به دوره مشابه در سال قبل از ۱۶/۳ درصد افزایش برخوردار بوده است.

این گزارش می‌افزاید: شاخص مزبور در مهرماه سال جاری نسبت به ماه ماقبل خود (شهریور) ۰/۷ درصد رشد داشته است. این گزارش اشاره می‌کند که رشد قیمت کلیه اقلام در گروه‌های اصلی و گروه‌های اختصاصی در سه ماه نخست سال جاری نسبت به ماه مشابه در سال قبل از سطح ۱۰ درصد بالاتر بوده است.

در این گزارش اشاره شده که بهای خوراکی‌ها، آشامیدنی‌ها و دخانیات ۱۷/۲ درصد، پوشاک ۸/۴ درصد، مسکن، سوخت و روشنایی ۱۶/۲ درصد، اثاث و کالاها و خدمات مورد استفاده در خانه ۱۰/۱ درصد، حمل و نقل و ارتباطات ۱۴/۹ درصد ، درمان و بهداشت ۱۷/۹ درصد، تفریح، تحصیل ، مطالعه ۱۱/۷ درصد، کالا و خدمات متفرقه ۲۰/۶ درصد رشد داشته است.

به گفته مقامات بانک مرکزی، منشأ افزایش سطح عمومی قیمت ها رشد بی رویه حجم نقدینگی در اقتصاد و رشد نرخ تورم در ایران بیش از هرچیز منشأ پولی دارد.